

Dejiny organa v Makove

Vydané pri príležitosti **100. výročia**
postavenia súčasného organa

Miroslav Baranek - Tomáš Kubinec

Slovo na úvod

V tomto roku si pripomíname 100. výročie postavenia súčasného organa v našom makovskom kostolíku. Predchádzajúci organ pochádzal z roku 1814 a slúžil vyše 100 rokov, až napokon bol v roku 1922 nahradený súčasným organom, ktorý zas po 100 rokoch potreboval generálnu opravu, ktorú sa nám s Božou pomocou podarilo zrealizovať. Pri tejto vzácnej príležitosti sme sa rozhodli vydať aj túto publikáciu o dejinách organa v Makove, aby sme farníkom priblížili okolnosti ohľadom postavenia organa, ktorý bol pred 100 rokmi zakúpený aj vďaka obetavej zbierke makovských rodákov žijúcich v Amerike. Prinášame aj informácie o jednotlivých organistoch, ktorí v našej farnosti pôsobili. Mnohí z nich vykonávali aj prácu učiteľa, keďže v minulosti boli tieto dve povolania vzájomne prepojené. Nezmazateľnú stopu v našej farnosti zanechal zaiste Ladislav Marschalko, ktorý vzdelával niekoľko generácií Makovanov. Pred ním však pôsobili mnohí jeho predchodcovia, ktorí mali veľkú zásluhu na vzdelávaní našich predkov. O nich sa dozviete pri ďalšom čítaní tejto publikácie.

Autori

Prvý organ v makovskom kostole

Zo zachovaných prameňov sa nám podarilo zistiť, že prvý organ bol do makovského kostola zakúpený v roku 1814 počas duchovnej správy Štefana Paseku. Kostol bol tak od jeho dostavby v roku 1803 celých 11 rokov bez organa, hoci vo farnosti už pôsobil učiteľ – organista (lat. *ludirector*). Zmienku o zakúpení organu v roku 1814 nachádzame v kanonickej vizitácii z roku 1828:

„Chorus ecclesiae infra turrim, ex quo accessus ad turrim patet, porta provisus, organum habet octo mutationum bonum, gratia fundi religionis anno 1814 procuratum ac per actualem parochum viridi firmais coloratum.“

Chór kostola je pod vežou, z ktorého prístup na vežu je otvorený, dvermi zaopatrený, organ má osem dobrých mutácií (registrov), vďaka náboženskému fondu roku 1814 zaobstaraný a skrze aktuálneho farára zelenou fermežou natretý.

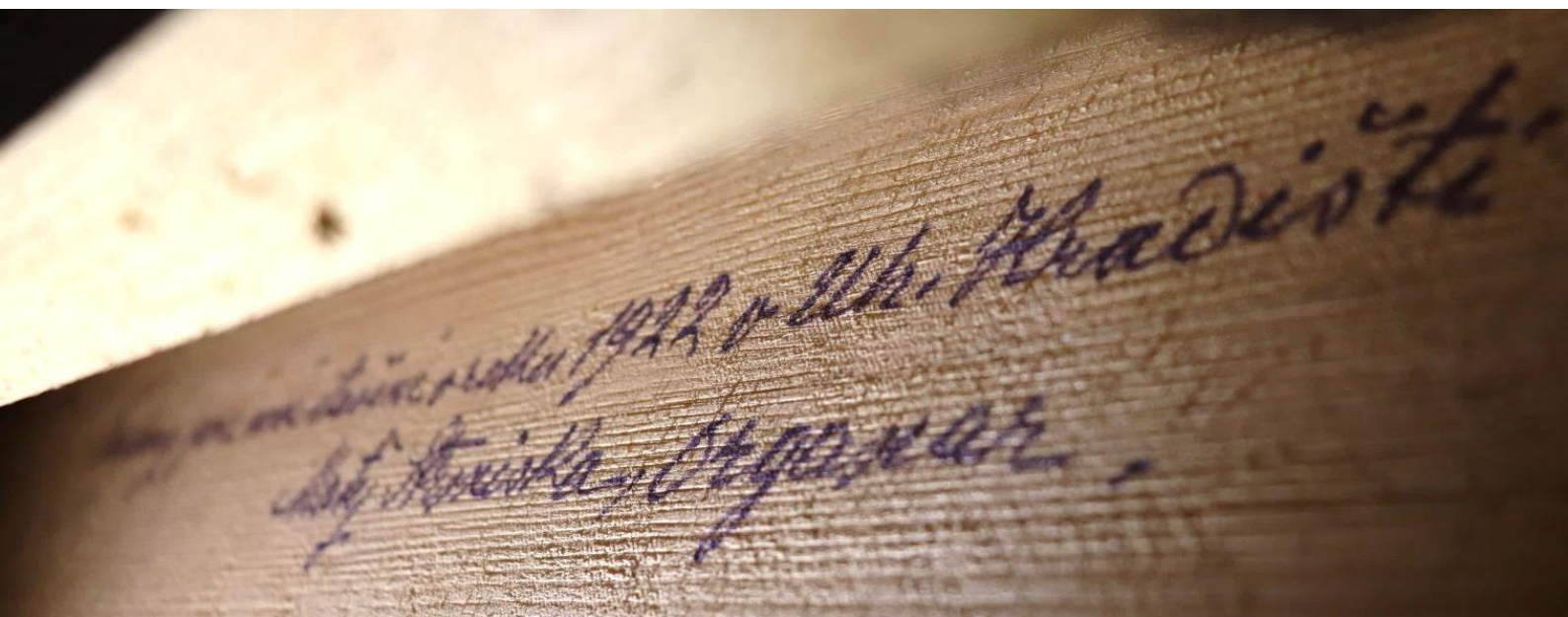
Súčasný organ

V roku 1922 bol poverený vystavením nového organa do makovského kostola Matej Strmiska, organár v Uherskom Hradišti na Morave, ktorý za 27 500 korún sľúbil vystaviť nový organ s deviatimi zvučnými registrami a štyrmi kolektívnymi spojkami. Jeho návrh bol prijatý a bol poverený, aby do septembra 1922 vystavil nový organ za objednaný obnos.

V auguste 1922 bol nový organ vystavený a koncom augusta posvätený skrze Jozefa Szőke, miestneho duchovného, a pri spievanej svätej omši zazvučali prvý raz nové organy, ktoré s milým svojím hlasom radosťou naplňovali srdcia veriacich vo veľkom počte zhromaždených k tejto slávnosti.

Dňa 24. augusta bol vyplatený obnos pánovi organárovi 21 500 korún, pretože viac peňazí sme nemali. Preto na deň 27. augusta 1922 zvolal miestny farár kostolný výbor, pozostávajúci z pánov Jána Lendvaiho, Jozefa Marschalka (organistu), Ondreja Šichmana, Štefana Kubinca a Gašpara Grušpiera, za účelom zúčtovania príjmov a výdavkov na kostolnú maľovku a na nový organ, a vykázal, že od 1. mája 1921 do 27. augusta 1922 bolo príjmu 63 671 Kč a výdavky dotiaľ činili 63 441 Kč, zbytok činí 230 korún, a zhromaždený výbor účty prečítal z bodu na bod a za správne uznal, a pripomenul miestny duchovný, že ešte na nový organ chýbuje okolo 6000 korún.

Výbor poveril pána farára, aby starý organ, ktorý sa už na nič nehodil, speňažil ako najlepšie vie, a utŕžené peniaze medzi príjmy na nový organ vradil. Pán farár starý organ za 100 Kč predal Ferdinandovi Grečnárovi, makovskému mlynárovi, a peniaze medzi príjmy zaviedol.

- Podpis majstra organára na vnútornej časti organovej skrine

„Varhany jsou nové stavěné v roku 1922 v Uh. Hradišti

Matěj Strmiska, Organar.”

V zime konala sa zbierka na chýbajúce peniaze na nový organ skrze Jozefa Mičovského a Gašpara Grušpiera v Amerike a nazbieralo sa 5700 korún, ktoré peniaze som dostal v januári 1923, takže mohol byť vyplatený úplný obnos ceny nového organa, čo sa aj stalo, ako to aj potvrdenky potvrdzujú. K lešeniu kúpené

dosky sa predali na verejnej licitácii za 1200 korún, takže ostal zvyšok zo zbierky na maľbu a na nový organ 571 korún, spolu 1771 korún. Za tieto peniaze v roku 1923 kúpil farár miestny nový baldachýn do kostola za 2500 Kč od Jozefa Neškudla v Novom Hradci Královem, pretože starý baldachýn špinavý a roztrhaný sa už nehodil k slávnostným službám Božím. Peniaze k tomu doplatil farár zo svojho asi 800 korún.

Technický popis organa

Organová skriňa je postavená v novorenesančnom slohu a je pomerne bohato zdobená. Súčasná farebnosť nie je pôvodná. Po zvukovej stránke je organ postavený v štýle nemeckého romantického organárstva. Má 9 registrov na jednom manuáli a pedál.

V organe sa spolu nachádza 523 píšťal. Najväčšia má dĺžku 235 cm z pedálového registra Subbas 16'. Najmenšia meria 2,5 cm z manuálového registra Mixtura 2-3 nás. Vzdušnice organa sú kuželkové a traktúry mechanické.

Organ bol elektrifikovaný v roku 1952 Krnovskou organárskou firmou Rieger-Kloss. Pred týmto rokom bol organ poháňaný čerpacím mechem s pákou, ktorý je umiestnený vzadu za organom. Tento mech je dodnes funkčný a v prípade výpadku elektrickej energie je toto mechanické čerpanie vzduchu kedykoľvek použiteľné.

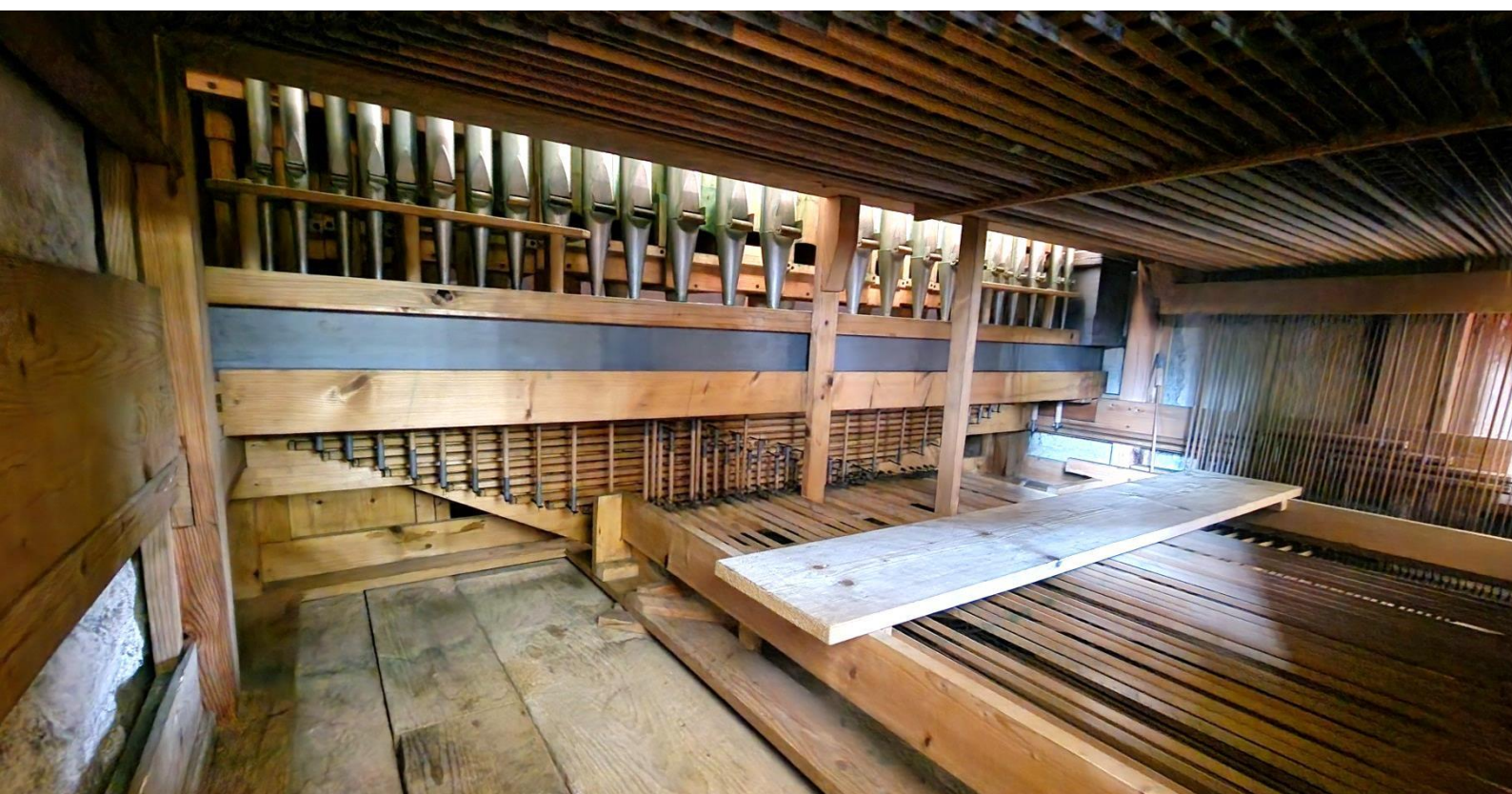

- Nový organový ventilátor

- Pohľad na dvojramenné páky z registrovej traktúry v hracom stole pred opravou

Zaujímavosťou organa je jeho samotné technické riešenie mechanických traktúr, vzhľadom na rok postavenia. V danom období bolo praxou používanie pneumatických traktúr. Organár Strmiska zrejme nedal dopustiť na osvedčený mechanický systém, ktorého životnosť je nepochybne dlhšia, než je tomu pri spomínanom pneumatickom systéme.

- Pohľad na pedálovú vzdušnicu, manuálovú traktúru a rozvodovú dosku pedálovej traktúry

Dispozícia nástroja:

Tónový rozsah: Manuál - C – f3 - 54 kláves a tónov

Pedál - C – d1 - 27 kláves a tónov

Manuál

Principál 8' Z časti v prospekte

Gamba 8'

Salicionál 8'

Kryt 8'

Fugara 4'

Oktáva 4'

Mixtura 2-3 nás.

- Časť píšťal z registra Principál 8'

Pedál

Subbas 16'

Cello 8'

Mechanická spojka: Manuál/Pedál

Mechanické kolektívy: Mezzoforte, Forte, Pléno.

Stav po oprave v roku 2022

V tomto roku prebehla oprava pri príležitosti 100. výročia postavenia tohto krásneho a cenného nástroja. Cieľom opravy bolo zachovať organ pre ďalšie generácie. Vykonaná bola sanácia červotoča, výmena ventilátora, čistenie organovej skrine, vzdušnice, mechu, výmena poťahu manuálovej klaviatúry, revitalizácia hracieho stola, výmena elektrických svietidiel na organe, regulácia traktúr, vzdušníc a nakoniec intonácia a ladenie

Organisti

Aj keď prvý organ bol do makovského kostola zakúpený až v roku 1814, makovská farnosť mala už od jej zriadenia v roku 1796 „organistu“, resp. *reктора*, ktorý vykonával i funkciu učiteľa (v latinčine *ludirector*). Bol ním **Michal Zimányi**. Po dokončení výstavby farskej budovy v roku 1801 stal sa prvým učiteľom v novozriadenej cirkevnej škole, kde aj býval so svojou rodinou. O ťažkostiach, s ktorými sa stretával už od začiatku pôsobenia v novej farnosti i škole, sa dozvedáme z listu zo 4. novembra 1803 adresovaného Nitrianskej kapitule. Píše: *„Již od sedmi rokov v novej Fare Javorník-Černanskej povinnosti rectorské při chráme Božím a vyučování dítek vykonávám a vybavujem, který však nič méně žádného dostatečného vyživení ani od farníkův, ani od Slávnej Rady Královské nič neberem a nedostávám, a ktereck všecek dochodek roční, ne více jedine v dvaceti dvoch neb dvaceti troch zlatých činí. Žadným spůsobem v týchto uskobných časoch živý býti v stave nejsem.“* Čiastočne mu doteraz na výživu i ošatenie prispieval dôstojný pán farár. Teraz v tejto dobe má sám nedostatok, a preto mu túto pomoc už nemôže ďalej poskytovať. Z uvedenej príčiny sa obracia na Nitriansku kapitolu, aby mu preukázala svoje milosrdenstvo a pomohla k jeho dôstojnému živobytíu.

Dokedy sa podarilo makovskému farárovi Jozefovi Balgovi udržať si stáleho učiteľa – organistu Michala Zimányiho, nevieme presne určiť. Jeho odchodom z farnosti nastalo obdobie bez učiteľa a organistu, prípadne sa tu striedali dočasní a pomocní učitelia. V kolárovickej kronike sa spomína istý **Jozef Baloga**, narodený v roku 1773 v Bytči, ako bývalý „rektor a učiteľ“ vo farnosti Javorník-Čierne, ktorý prišiel v roku 1816 do Kolárovcí za pomocného učiteľa. Situáciu ohľadom uprázdneného miesta organistu – učiteľa dokazuje i dokument z 30. mája 1815, v ktorom sa farníci Farnosti Javorník-Čierne zaväzujú vydržiavať si svojho rectora a síce tým spôsobom, že mu budú každoročne vyplácať plat 40 zlatých, ďalej maslo v hodnote 5 zlatých a tiež 6 siah dreva.

„My nižej podpísaní farníci Javorník-Černanskej i celo obecne známost' činíme s týmto našim písmom aneb kontraktom komubýkoľvek znáti aneb vedeti prislýchalo, že ponevác sme potřební rectora mať, který nám jest potřebný jak dítky vynaučovat, tak aj při službách Božích povinnosti křesťanské vykonávat, tehdy sme pre jeho vyživení vedľa našej možnosti uridili platu každoročne, podle běžicej mince platit' zlatých rýnských štyricat', id est fl. 40.

Pre tu ale príčinu, pretože predešle žadny rector stálosti míti nemohel, pre veľmi maličký ročitý plat, tehdy ten malý plat se skasíruval rectorovi a vyš psaný plat ročitý zlatých štyřicát sa jemu dávat podzvolujeme.

K tomu ale vedle visitatie vysockého rectora, našemu rectorovi zlatých rýnských pět, id est fl. 5 příkladáme za maslo. V sume učiní ročitý plat aj maslo na hotových peňazoch zlatých rýnských štyřicát pět, id est fl. 45.

Na kterých ale 45 zlatých stránka vysocká bude každoročne dávat rectorovi tomu našemu15 zlatých
stránka Kollarovská a Petrovská.....15 zlatých
stránka Setechovská a Pšurnovská.....15 zlatých
a tak zvyš psaná summa učiní.....45 zlatých

Dřeva pre rectora toho našeho sme sa podzvolili každoročne dávat, to jest na dluhokost 2 šuchy hotové, narúbane, a na krajinskú sahu zvyš pri škole dovezené aj uložené.

Vysocká stránka na třetí díl.....2 siah
Kollarovská a Petrovská stránka.....2 siah
Setechovská a Pšurnovská stránka.....2 siah
Dřeva v sume učiní.....6 siah

Ostatné ale povinnosti vedle našej možnosti, jako jest obyčej, to jest: kantacie a jiné připadnosti, jako jest aj ve vysockej visitacii rectorovi učinenej, tak aj našemu rectorovi sa obligujeme a dávat sa zavazujeme.

Načo pre budúcu stálost i jistotu meni našimi sa podpisujeme. Dna 30. mája 1815 na Javorník-Černem.

z Kollarovskej a Petrovské stránky: Jano Slavík, Juro Zahumenský, Pavel Rudinec Jurov

ze Setechovské a Pšurnovské: Kuba Papaj, Jano Holák

z Vysokej: Ondřej Bjelčík m.p.; Martin Smutník, přísahný; Juro Pavlík, obecný; Jano Pisárik, obecný

A celej obce Fary Javorník-Černanské obyvatelé.“

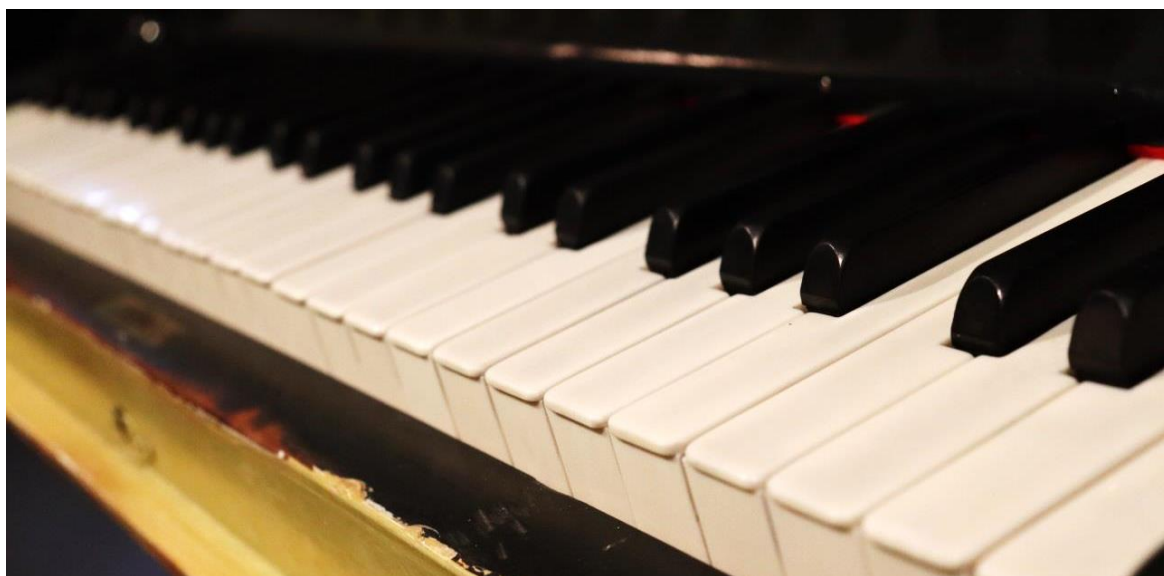
Až po príchode **Imricha Rehorovského** v roku 1818 makovskí farníci opäť získali stáleho organistu pre kostol a učiteľa v rímskokatolíckej škole. Podrobnejšie informácie o Rehorovskom nachádzame v kanonickej vizitácii z roku 1828:

Ludimagister, sive cantor

Ludimagister est Emericus Rehorovszky, annorum circiter 47. Subniger, altus, macilentus, mediocris valetudinis, uxoratus, qui primo in Melcsicz, dein Szkala ludirectorem agebat, tandem anno 1818 horsum susceptus, organistam agit bonum, in lectione Slavica, et scriptione proles instruit, parocho secundum ritum sanctae ecclesiae in servitiis Divinis, et infirmorum provisione assistit, eumque in catechisatione prolium adjuvat. Officium aliud nullum gerit, professionem fidei cum sui susceptione elicuit.

Učiteľ – organista alebo kantor

Učiteľom – organistom je **Imrich Rehorovský**, približne 47-ročný, počerný, vysoký, chudý, stredného zdravia, ženatý, ktorý najprv v Melčiciach, potom v Skale (Skalke nad Váhom) pôsobil ako učiteľ – organista, napokon roku 1818 sem prijatý, organistu robí dobre, v čítaní slovenského jazyka a v písaní detí učí, farárovi podľa obradu svätej cirkvi v službách Božích a pri zaopatrení chorých asistuje, a tiež jemu v katechizácii detí pomáha. Nijaký iný úrad nevykonáva, vyznanie viery pri svojom prijatí vyznal.

Proventus ludimagistri

Tituli proventuum ludimagistri visitationaliter eruti specificantur in Provocato sub No. 14. Contractus parochianorum exhibetur in Provocato sub No. 15. Praeter haec maximum ludirector habet beneficium a pia memoriae denato excellentissimo domino Josepho Kluch olim episcopo Nittriensi, qui foundationem posuit, ex qua ludimagister Javornik-Csernensis annum 25. florenorum subsidium ex officio dioecesano percipit.

De instructore, seu pro-magistro

Habet ludimagister actualis instructorem, seu pro-magistrum, aliter companum nominatum, suum proprium filium Josephum Rehorovszky, annorum circiter 20. juvenem, coelibem, bene moratum, prompte obsequentem, Slavum, lectionis et scriptionis gnarum, organum pulsare scientem, qui et patrem suum in omnibus ejus functionibus suppletorie adjuvat, et proles in lectione ac scriptione instruit, nec non in catechisatione parochum juvat.

Príjem učiteľa – organistu

Nároky príjmov učiteľa – organistu sú vizitačne špeciálne vynesené v odvolávke pod č. 14. Zmluva farníkov preukázaná v odvolávke pod č. 15. Okrem toho učiteľ – organista má najväčšie beneficium (dobrodenie) od zbožnej pamiatky zosnulého najvznešenejšieho pána Jozefa Klucha, kedysi nitrianskeho biskupa, ktorý fundáciu založil, z ktorej učiteľ – organista Javorník-Čierňanský ročne 25 zlatých podporu z diecézneho úradu dostáva.

O inštruktorevi alebo zástupcovi učiteľa

Učiteľ má aktuálneho inštruktora, alebo zástupcu učiteľa, inak spoločníka menovaného, svojho vlastného syna **Jozefa Rehorovského**, približne 20-ročného mládenca, slobodného, dobre mravného, ochotne ústretového, znalého čítania a písania v slovenčine, vodiaceho poháňať organ, ktorý aj svojho otca v mnohých jeho funkciách pomáha nahrádzať, a deti v čítaní a písaní vyučuje, a tiež v katechizácii farárovi pomáha.

Imrich Rehorovský zomrel 5. decembra 1843 v Makove vo veku 63 rokov. Príčinou úmrtia bola vodnatieľka (maď. *vizkórság*, lat. *hydrops*).

Jeho nástupcom sa stal **Karol Thomka**, ktorý 50 rokov bol tu organistom – učiteľom. Bližšie informácie o jeho živote nám priniesol Ladislav Marschalko v obecnej kronike. Píše o ňom, že to bol človek inteligentný, skončivší 6 tried gymnázia, ovládajúci písomne i ústne 4 reči, z ktorých však nadovšetko miloval svoju materinskú reč slovenskú. Tento svetaskúsený človek súčasne zastával v obci funkciu obvodného notára, poštmajstra, lekára a zaoberal sa aj rôznymi remeslami – ako hodinárstvom a opravou hudobných nástrojov. Z týchto vedľajších zamestnaní mal lepší príjem ako z učiteľstva, preto na svoje školské povinnosti zabúdal. V dedine bol obľúbený, nazývali ho „krstným tatinkom“, lebo mnohým deťom bol krstný otcom. Vyučoval tiež ako jeho predchodca len deti zo zámožnejších rodín. Chlapcov učil čítať a písať, dievčatá len čítať, aby mohol zarábať tiež na písaní dopisov. Na penziu odišiel v roku 1892 a ako starý mládenec zomrel v Makove 2. septembra 1896 vo veku 70 rokov.

Pomník Karola Thomku na cintoríne v Makove

Od 1. septembra 1892 bol za organistu-učiteľa zvolený **Jozef Marschalko** (* 13. 9. 1871 † 1947), rodák zo Žiliny, ktorý tu účinkoval až do roku 1931, bol ženatý a potom po 40-ročnej službe išiel do penzie a presťahoval sa do Žiliny. Jeho syn Ladislav Marschalko o ňom píše: „*Nešiel po príklade svojich predchodcov, nedal sa odstrašiť z ich neúspechov – venoval sa jedine učiteľskému povolaniu a chcel aspoň čiastočne dotvoriť to, čo jeho predchodcovia zameškali. Vyhlasuje školopovinnosť všetkých detí od 6 do 12*

rokov. “ Jozef Marschalko sa ako vdovec oženil 18. februára 1912 v Makove s **Helenou Szókeovou** (* 1. 10. 1881 Strekov, okr. Nové Zámky), sestrou makovského farára Jozefa Szókeho.

- Najmenšie píšťaly registra Kryt 8'

Od 1. októbra 1931 do 1. júla 1932, ako výpomocný organista-učiteľ účinkoval tu **Oldřich Sliva**, pochádzajúci z Dobré u Frýdku, bol nedbanlivý vo svojom povolání, a preto po jednoročnom účinkovaní sa vzdialil.

V lete roku 1932 bol zvolený za organistu-učiteľa **Imrich Sedliak**, pochádzajúci z Brezna nad Hronom, ale v organovaní nebol zbehlý, preto po jednoročnom účinkovaní presťahoval sa do Dolného Badína za učiteľa.

Koncom septembra 1933 bol zvolený za organistu-učiteľa **František Kulíšek**, pochádzajúci zo Štítnej na Morave, ale len dva mesiace tu účinkoval.

Koncom decembra tohto roku bol zvolený za organistu-učiteľa **Ján Mankovecký**, ktorý tiež len dva mesiace tu účinkoval, lebo mal falošné doklady o učiteľskom kvalifikovaní, a preto koncom februára 1934 musel opustiť toto miesto.

Keď sa na vypísaný súbeh uprázdnenej organistovsko-učiteľskej stanice žiaden kvalifikovaný učiteľ neprihlásil, zvolil sa koncom marca 1934 za výpomocného organistu-učiteľa **Anton Závodský**, externista učiteľského ústavu v Spišskej Kapitule, bývajúci v Čadci, ktorý každú nedeľu vlakom prišiel do Makova a odbavil tu nedeľňajšie služby Božie.

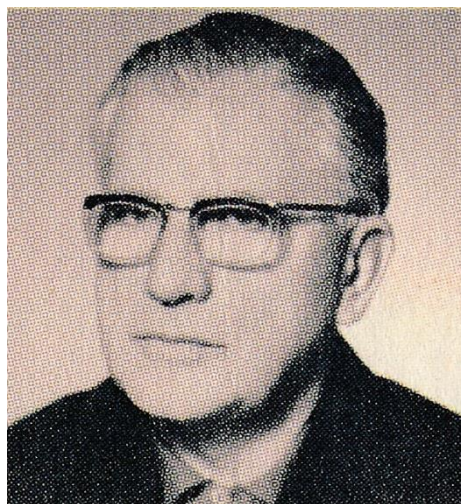
- Pohľad na pišťaly vo vnútri organa

Koncom júna 1934 sa vypísal súbeh na uprázdnenú organistovsko-učiteľskú stanicu a 2. augusta 1934 bol zvolený na túto stanicu **Ladislav Marschalko**, syn bývalého organistu-učiteľa Jozefa Marschalka, ktorý ako kvalifikovaný učiteľ stal sa aj riaditeľom cirkevnej školy a bol horlivým organistom, cvičil kostolný spev a príjemným hlasom povznášal služby Božie. Dňa 1. septembra 1951 sa organistom stal **Rudolf Lučan**, ktorý dovtedy vykonával funkciu kostolníka. Koncom augusta 1982 sa Rudolf Lučan vzdal organovania. Na jeho miesto nastúpil bývalý organista **Ladislav Marschalko**, ktorý pôsobil do roku 1985. Od roku 1986 pôsobí ako organista pán **Anton Stolarík**.

V súčasnosti v našej farnosti službu organistov vykonávajú aj Katarína Ježíková Lučanová, Tomáš Kubinec, Samuel Slávik a Lukáš Melicher, ktorí pôsobia aj v iných farnostiach.

Učiteľ a organista Ladislav Marschalko (1915 – 1986)

Narodil sa 16. apríla 1915 v Makove ako piaty syn učiteľa-organistu Jozefa Marschalka a jeho manželky Heleny rod. Szőkeovej. V Makove prežil svoje detstvo a vychodil Národnú školu. Po jej ukončení absolvoval Reálne gymnázium v Žiline a neskôr Učiteľský ústav v Turčianskych Tepliciach. Odtiaľ prichádza pôsobiť ako učiteľ do rodného Makova a zostáva mu verný až do roku 1971, kedy aj s manželkou odchádza do Čadce. Ladislav Marschalko prežil v Makove veľmi

čínorodý život. Bol učiteľom, organistom (v rokoch 1934 – 1937, 1939 – 1951, 1983 – 1985), spevákom, dirigentom, športovcom, starostom, kronikárom, ale predovšetkým vzácnym a nezabudnuteľným človekom. Založil spolu s bratom Júliusom a ostatnými priateľmi v Makove športový klub a Pioniersky spevokol.

Po ukončení základnej vojenskej služby sa vrátil do Makova, kde sa 7. augusta 1940 oženil s manželkou Elenou Kukučkovou (* 12. 8. 1918 † 4. 4. 1979), majsterkou Slovenska v stolnom tenise za rok 1937. Stolný tenis hrávali aj spolu a zúčastňovali sa krajských súťaží až do roku 1953. Jeho manželka získala vodičské oprávnenie ako prvá žena na Kysuciach.

Vo farskej kronike nachádzame nasledovný zápis: „Dňa 1. apríla 1944 bol povolaný k činnnej vojenskej službe organista a riaditeľ školy Ladislav Marschalko, ktorý potom celý rok strávil na vojne, a síce najprv na východnej strane štátu bránil hranice oproti Rusom, potom po vypuknutí puču, celý jeho vojenský oddiel Nemci odzbrojili a boli všetci odtransportovaní cez Maďarsko do Nemecka, kde žili v zajateckých táboroch, do konca roka. Za ten čas doma služby božie sa odbavovali len tak bez organistu, len cez prázdniny zastupoval a hrával na organe pri službách božích brat organistu, Július Marschalko profesor v Žiline, ktorý tu na Makove zdržoval sa cez prázdniny. Pán organista sa vrátil domov na Vianočné sviatky, úplne vychudnutý.“

Ladislav Marschalko za organom

Ladislav Marschalko viedol i filatelistický krúžok, ktorému sa naplno venoval až v penzii. S detským spevokolom vystupoval na verejných slávnostiach, zúčastňoval sa okresných i celoslovenských prehliadok (dosiahol i celoslovenské víťazstvo), účinkoval na Slavíne, v Pionierskom paláci a 6. júna 1962 v televízii. Vystupoval i na jubilejných oslavách 100 rokov MS v Martine. Detský spevácky zbor nahrával v Bratislavskom i v Brnenskom rozhlase. Postavil tento zbor na špičku detských zborov, pred ním stáli už len deti spevokolu z Bratislavy. Okrem toho bol spoluzakladateľom Ľudového spevokolu učiteľov Slovenska, kde pôsobil ako sólista (barytón) a zástupca dirigenta.

S ĽSUS-om koncertoval v mnohých krajinách Európy. V roku 1976 odchádza ako učiteľ na dôchodok, ale nezostáva nečinný. Ďalej sa venuje ĽSUS-u i výchove mladých filatelistov. V rámci bývalého Československa mal dvoch víťazov. V Makove po sebe zanechal nezmazateľnú stopu. Zomrel 17. 2. 1986. Pochovaný je v Makove.

- Pohľad na zložený mech

Zoznam organistov

Michal Zimányi	1796 – 1804 (?)
Jozef Baloga	do roku 1815
Imrich Rehorovský	1818 – 1843
Karol Thomka	1843 – 1892
Jozef Marschalko	1892 – 1931
Oldřich Sliva	1931 – 1932
Imrich Sedliak	1932 – 1933
František Kulíšek	1933
Ján Mankovecký	1933/1934
Anton Závodský	1934
Ladislav Marschalko	1934 – 1937
Jozef Pápol	1937 – 1939
Ladislav Marschalko	1939 – 1951
Rudolf Lučan	1951 – 1982
Ladislav Marschalko	1982 – 1985
Anton Stolárik	od roku 1986

- Pohľad na hrací stôl

Zoznam použitých prameňov

Archív Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosť Makov:

Kanonická vizitácia Farnosti Javorník-Čierne (dnes Makov) z roku 1828

Farská kronika

Obec Makov

Pamätná kniha Makov

Štátny archív v Žiline so sídlom v Bytči:

Zbierka cirkevných matrik, Matrika úmrtná Makov 1796 – 1847, inv. č. 609

Matrika úmrtná Makov 1848 – 1914, inv. č. 612

Matrika sobášna Makov 1869 – 1950, inv. č. 611

Zoznam použitej literatúry

PRIŠEGEM, Ján a kol. *Farský kostol Makov už 200 rokov*. Makov : Farský úrad Makov, 2003. 72 s.

PRIŠEGEM, Ján a kol. *Korene Makova*. Makov : Obec Makov, 2010. 168 s.

PETROVIČOVÁ, Janka (zost.). *Makovské Vianoce*. Makov : Základná škola s materskou školou v Makove, 2016. 32 s.

Najväčšia vd'aka patrí predovšetkým pánu Bohu!

Ďalej duchovnému správcovi farnosti **Mgr. Marekovi Kotláríkovi**.

Vd'aka patrí všetkým, ktorý sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na oprave tohto organa.

Opravu organa previedol organár Tomáš Kubinec z Makova, spolu s organárom Filipom Harantom zo Zborova nad Bystricou.

Autori publikácie: Mgr. Miroslav Baranek

Tomáš Kubinec

Vydala: Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Makov, september 2022

Táto publikácia bola vydaná za finančnej podpory K-Ten KOVO, s.r.o.

**Nech tento organ slúži na chválu
a slávu Božiu a všetkým obyvateľom
Makova aj naďalej, minimálne
ďalších
100 rokov !**

Distinctum est ab habitatione Docensis Scholare Cubicu-
lum, unum, usuique sexus prolibus commune, in longitudine
 $3\frac{1}{2}$. in latitudine vero 3. Organum, capae H^o 60. et amplius
Scholarium, adeoque sufficiens, scammis tamen pro Instru-
ne apud destinatum.

Caput II.

De Ludimagistro, sive Canone, ejus Provenibus, Instruere item, sive Pro-Magistro.

§. 1.

Ludimagister, sive Canon.

Ludimagister est Emesicus Rehoroosky, annorum
circiter 47. subniger, albus, macilentus, mediocri valentia,
veloxius, qui primo in Melchior, dein Ekala Ludiceorem age-
bat, tandem Anno 1818: hocum susceptus, Organum agit bo-
num, in Lectione Sacra, et descriptione Proles instruit, Praeco-
secundum Rurum Sacra Ecclesia in servitiis Divinis, et Infr-
morum Provisione assisist, eumque in catechisatione Prolium
adjuvat. officium aliud nullum gerit, Professionem Fidei cum
sui susceptione dicitur.

§. 2.

Proventus Ludimagistri.

Tituli Proventuum Ludimagistri vicinationaliter
N° 14° exuri specificantur in Provocato sub N° 14°. sponserus Caro,
N° 15° chianorum exhibetur in Provocato sub N° 15°. Praeter hoc
maximum Ludiceorem habet Beneficium a pia memoria Denaro
Excellentissimo Domino Josepho Kluch olim Episcopo Nitriensi,
qui Provisionem posuit, et qua Ludimagister Favornik. fernen-
pis annum 25. florenorum subsidium ex officio Diocesano per-
cipit.

§. 3.

De Instruere, seu Pro-Magistro.

Thabet Ludimagister aequalis Instruere, seu
Pro-Magistrum, aliter Campanum nominatum, suum propu-